

„Застава“ излази сваки дан осим понедељника и дана за савецем.

Цена је за Угарску за целу годину 28. кр. на полу године 14 кр. на четврт године 7 кр. на један месец дана 2 кр. 40 пот. За Аустрију, Црну Гору, Србију, Немачку, Румунију, Америку и за све остале стране земље на четврт године 10 круна.

Народним бројевима од петка цена је: за целу годину за Угарску 4 кр. на пола године 2 кр. на четврт године 1 кр. а за Америку и остале земље 6 кр. 50 пот. годишње.

Поједини бројеви стају 10 потура.

Телефон бр. 131.

ЗАСТАВА

ЛИСТ СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

Издање „РАДА“ ДВОНИЧАРСКОГ ДРУШТВА У РУМИ.

За сваке плаћа се по 12 пот. од сваке врсте оваких ситних слова.

Уредништво и администрација „Заставе“ је у кући г. Јована Т. Чавића.

Дописи шаљу се уредништву а претплата и огласи администрацији „Заставе“.

Рукописе не враћамо.

Поједини бројеви стају 10 потура.

Чек-конт 12008.

Дакле прете!

Влада је почела да прети и то у најзваничнијој форми. „Мађарски телеграфски кор биро“ разаслао је листовима саопштење, о коме вели да је званично. Дакле влада има реч. И ево шта вели:

„Влада строго контролира тајне одношаје појединих политичара као и одношај, што га имају новине мађарске коалиције са народностима и владама појединих страних држава“.

За тим говори како бугарска штампа пише, како ће се ускоро оцепити Угарска од Аустрије и од владајуће династије. А то пише, што је тако извештена из кругова мађарске коалиције.

Бугарски листови опомињу Бугарску да буде спремна, јер ће Бугарска ускоро да повећа своје земљиште. Влада пита, да ли је мађарска коалиција мислила о томе, да ако балканске државе повећају свој простор, да то могу учинити само на штету Угарске.

Званична претња наставља овако: „И са Србијом стоји коалиција у сумњивом одношају. Није то све, што је Кошут измењивао честитке са српским новинарима и политичарима (у Београду) баш у часу, кад је наступио прекид трговинских одношаја између Србије и Аустро-Угарске. Те су Кошутове изјаве ишле на штету наших интереса, а то су у Београду и схватили као моралну помоћ од стране коалиције. Осим свега тога, подржава са коалицијом сталну везу она фракција Срба из Угарске, коју води Јаша Томић и уједно она подржава сталну везу између српске владе и мађарске коалиције. У најновије време створиле су присталице Томићеве уз моралну потпору мађарске коалиције у Бел. Кикинди политички лист под насловом „Садашњост“. Тај лист отворено исповеда да српски народ мора радити на томе, да коалиција дође на владу, јер ће тако само остварити своје народносне тежње. Изасланик српске владе долази често код уредника тога листа, а он долази чешће у Београд, да тамо прими оба вештаја“.

ПОДЛИСТАК.

ПОМОЋНИК БЕЗ ПЛАЋЕ.

Био је човек вриједан и разуман. Породица му била идеал. Није знао суштати, кад је тичало се интереса његове породице, у којој му је било све свјецко благо.

Живео је са својом женом и дјецом доста повучено, али задовољно. Слабо је коме одлазило и њему слабо ко долазило. Ако му је требала помоћ у послу он је призивао увијек Глишу, који је био старији момак. Озбиљан али увијек насмијана лица и љубазан. Дјецу му је особито волио а и дјеца њега. Иначе му ређе требаше туђа помоћ.

Случај донесе собом те посвршава све полове, који су приспјели били, те рече жени:

— Да идем гдје посла тражити?

— Како хоћеш.

Отишао је и нашао је. Нећељно је двапут кући долазио, да се одиори и проужава који час са својом породицом.

За домаће послове није се морао старати; Глишо је долазио кад је што требало, а остало је жена радила. Била је слаба женица, али је доста радила, ма да су је деца обузела била. И тако је заслужио лијепе новце и вратио се својој породици да настави свој посао.

Код куће је све текло као и прије.

Чешће су сједили вечерима пред кућом на

За тим се вели, да коалиција мађарска одржава везу са Румунима преко румунског листа „Лумине“, који излази у Пешти. И онда званична претња завршава овако:

„На меродавном месту (значи: влада) прате са највећом пажњом ове интриге, и док с једне стране чине коалицију одговорном за све то, докле с друге стране чине кораке, да те опасне интриге најстрожије казне“.

Да кажемо на све ово само некоје примедбе.

Колико је ова званична претња озбиљна види се најбоље из оног места, где се вели, како се Бугарска спрема да се прошири на угарском земљишту. Сигурно писец оног званичног саопштења мисли, да ће Бугари саградити велику Ћуприју преко Србије, па ће преко те Ћуприје анектирати поједине делове Угарске, а можда и Будимпешту.

Што се тиче наших „тајних одношаја“, ми их немамо ни с ким. Кикиндска „Садашњост“ излазила је и престајала неколико пута и она није радикалан лист. С њеним покретањем па ни излажењем нити је имала посла српска народна радикална странка, нити Јаша Томић. Та прича са покретањем „Садашњости“ показује, колико је мало обавештена данашња влада о нашим одношајима. Ко год познаје наше српске прилике, томе је та тајанствена прича о покретању „Садашњости“ исто тако смешна, као с опростењем она, како Бугарска мисли да се прошири на земљишту Угарске.

Што се тиче нашег одношаја са мађарском коалицијом, тај није никакав. Намазили смо се у појединим муниципалитетима руку под руку са мађарском коалицијом, и то у борби противу данашње владе и њених незаконитости.

Ми с њоме никакви пакта и никаквих одношаја немамо. Према томе је груба званична лаж, да Јаша Томић одржава везу између мађарске коалиције и српске владе.

Али једно ћемо да кажемо искрено. Ми бисмо волели да се створи једна основа, са које би могла српска народна радикална

пријелу и забављали се дјецом својом. Глишо је чешће долазио по прије. Ближила се визитација. Момак је био вршан, здрав. Знао је да ће остати војник, па да ће се на дуже вријеме морати растати.

Иначе никакве промјене у кући.

Клали су свиње мало раније. Он ће и опет на њеко вријеме од куће, па у очи његова одласка да и тај посао сврше. Глишо није изостао. Вјешт је био и у томе, а заштедила се и нека пара. Он је чешће у кући није се морала особита част приређивати. Цијела кућа масна, ко што се вели. Све весело. Посао се брзо ради, али неће бити готово све... Но, сјутра ће доћи Глишо и он ће порадити, што је преостало.

— Да не ће попуцати крвњаче, брине се домаћин?

— Не ће, слаба је ватра; одговара Глишо. — и даље се ради. — У љетњој кухињи вријуда вода у котлу, а крвњаче се надуле у њој.

Она, жена му, спремила вечеру, па нашла нешто ваздан спремати по пољу. — Кртог је то кад се коље, а ноћ је већ. Мрак, као што то у децембарским ноћима зна бити. Он се забавио у неком послу међ дјецом, кад и Глишо изађе да стражари код крвњача. Нема га дуго. — Валда ће их поводити.

— Јесу ли добре? виче он изашав из кућиње зимске?

странка да иде руку под руку са мађарском коалицијом. Јер ми у њој видимо заступљено језгро мађарског народа. У влади и њеној странци видимо бечке машице. А наше је уверење, да немађарски народи у Угарској могу имати бољих дана само у заједници и праведном споразуму са мађарским народом. Наше је уверење: С Мађарима икад, с Бечом никад.

Узмите све наше програме, па ћете се уверити, да смо ми били противни поравнању од 1867. године, ми смо се борили уставним путем против њега и ми ћемо се и даље борити.

При прошлим изборима 1905. године српска народна радикална странка решила је на свом великом збору у Новом Саду, да на изборима не помаже ни владу ни коалицију. Али је изабрала одбор, који је имао права да реши, да помогне коалицију, ако може с њоме да дође до праведна споразума.

Није дошло! И све до данас није дошло. Али бисмо волели да може да дође. И ако дође нећемо тајити, него ћемо зацело објавити, јер тај одношај не би био тајан, него би имао цел: што јачу борбу против данашње неуставне и незаконите владе, а да се створе здрави и праведни одношаји у народносном сваком погледу.

Претња се не бојимо. Подметања се гнушамо. А ако дође до насиља, можете нас притиснути, али не сатрти. Ми ћемо се опет дићи. До појединаца није стало; живиће начело; остаће народ. Само је сила привремена. И та сила пада напослетку на главу ономе, ко се служи њоме.

Ј. Т.

Пред новом ситуацијом

Београд, 23 фебруара 1906.

Најважније, управо прво питање, којим се данас занимају штампа и сви политички кругови у Србији јесте: ко ће да стави нову владу и из којих политичких група и елемената ће бити та влада? Данас је врло тешко наћи поље озбиљнога политичара, који би био толико похлепан на министарски положај, као што је то

— Не, али брзо ће бити.

Жена му се такођер не враћа с поља, хоће, да је за сјутра мање посла — тјеша се. Њему се чини дуго па опет пита:

— Јесу ли већ?

— Ево, ево. Одмах ћу их водити!

— Гдје си ти жено? — Нико се не одзива. Биће отишла у бану по рен. И он је даље забављао се са дјецом.

У том дође и жена и збиља носи рен.

— Јеси ли могла наћи у мраку?

— Једва! а сагла се и нешто по земљи тражи, што је иначе на полици било.

— Ма шта тражиш?

— Та, треницу.

— Па што, болан на земљи?

— Та забунила сам се. — И узе је с полица да таре рен. Али оде на поље.

— Па де у себи!

— Боље је на пољу, не коље очи!...

Он је сутра дан отишао и опет да заслужи новаца за своју породицу. А за кућу није имао бриге. Жена му и Глишо све ће спремити. У осталом он ће се враћати сваке седмице два пут.

Зима је била. — Смијег је баш тај дан почео падати, и није дао ока отворити. Испротила су га жена и дјеца и Глишо. Он је отишао, а они се вратили унутра.

Латили се посла, што је од јуче преостало

било за време Александрово. Тада су се људи грабили и отимали, да се ма по цу свога угледа и достојанства дограбе министарске столице; данас се мало ко о сећа повзав да може понети сву одговорност за оне ваиста тешке послове, које тај положај намеће.

У ниву послова, који се истичу пред нову српску владу и које треба решити на првом месту, најважнији посао јесте: решити кризу која постоји у радикалној странци. Другим речима: треба отклонити ону провалу, која постоји између старијих и млађих радикала. То је за данас најважнији посао, а уједно и најтежи. Ко успе да изведе или стапање или какву било заједницу, тај ће се ставити у могућност да и остала политичка и државна питања, која су на дневном реду, добро сврши. Главна је тешкоћа у томе, што је радикална странка, најпре начелним, а затим личним размирицама, толико поцепана, да се сматра је споразум између оба радикална крила немогућан.

Несумњиво са јастаче као прва потреба стапање поцепаних фракција радикалне странке стапање у једну уједињену радикалну странку, у коју би имале да утону све и личне начелне размирице. Ако се хоће јака влада, једнодушна скупштина; ако се најзад хоће и јака радикална странка онда је заједнички рад млађих и старијих радикала неопходна потреба.

Но сваки с чуђењем и сумњом пита: ко би то могао да изведе.

Обе радикалне групе изабрале су своје пуномоћнике, који ће водити преговоре за измирење и евентуално спајање у једну странку. Од увиђавности самих пуномоћника у главном зависи извођење овога тешког посла. Треба заборавити личне моменте и размирице и имати пред очима тежак положај, у који је стављена Србија услед захтева аустријске владе при преговорима за царински провизоријум.

Многи мисле да ће овоме приближавању поцепаних старијих и млађих радикала моћи да помогну још и др. Вујић и др. Миловановић, који непосредно не држе ни са млађом ни са старијом радикалном групом.

Пуне две године има, како су изнеле потребе за наоружање српске војске; пуне две године у скупштини и јавности се непрестано само разговара о наоружању, о грађењу железница, о зајму — али та питања ни један корак нису се примала своје решењу једино услед тога, што је наступио расцеп у радикалној странци, због чега ни влада, ни скупштина не могу да раде. Хоће ли сад увидети: да су они једини у стању да отаџбину извуку

из тога глиба у коме се налази. А то се може постићи једино споразумним и заједничким радом. Очекује се, да нова влада у Србији не буде ни самостална ни фационашка него радикална.

Будимска епархијска скупштина.

Данас је свуда званично публиковано од административног одбора, да ће се епархијска скупштина будимска састати у Сент-Андреји 6. (19.) априла т. г., а избори у појединим протопрезвитератима биће 23. марта (5. априла) т. г. Како је ово званично публиковање достављено свештеницима, учитељима и општинама, то је по чела изборна борба за општи напредак наше будимске епархије.

Изборна борба у будимској епархији доста је жива и карактеристична, јер су општине расејане и тако рећи један изборни срез од другог је врло удаљен да општине немају згодна додира. Додир је најлакши преко јавних листова, из којих могу дознати како се ова ствар развија. „Застава“ је дала нашем народу увек тачан и веран извештај, она и сада то чини.

Чим смо прочитали сазив епархијске скупштине, ми смо се обрадовали, јер је административни одбор то 19. јануара т. г. решио и обелоданио око 19. фебруара т. г.; дакле месец дана стојало је решење на зеленом столу! Мора да се премисљало и рачунало. Но рачун је тај, да се мора новим правцем за корист народне и опште српске ствари и позвани, као да им се тешко томе покорити, све се још пренемажу очима и тару рукама. Народ је будан, он ће и опет своју рећи: напред, да видимо ко сте и какви сте!

Нова епархијска скупштина будимска неће имати толико скупштинара као пре (30), јер се умалио број душа, па према наредби саборског одбора 857/222. ех 1903. бираће се према фактичном броју душа, што сада има. Мохачки срез има 13.043 душе, а будимски 6139 душа. то Мохач бира 8 световних, 4 свештеника, 1 учитеља, прота је умро, дакле има 13 гласова; будимски срез 4 световна, 2 свештеника, 1 учитеља, 1 проту и 1 референта, свега 9 и епископ. — Дакле 23 члана сачињавају епархијску скупштину.

Е сад, на теби је реч народе! Знао си истрајати у свим бедама и невољама, данас долази опет твоје право да вршиш, не дај се ни од кога заваравати ни обмањивати; ти си започео да треба тако даље радити и твоји изабрани родољуби морају то чинити ако желе и даље народно повећење. Ова млађа струја, то је нова снага

пуна воље и рада за корист будимске епархије. Једно нас боли, што не можемо прећутати а да бар у благој форми искажемо: Пази народе кога ћеш бирати јер су нове смицалице увек ту да праведној ствари штете. Узмимо само решење административног одбора бр. 12. ех 1906., где сазива епархијску скупштину за 6. (19.) април т. г. То су добили свештеници и учитељи и општине, па голема разлика! А зашто? Зато, што су свештеници и учитељи по наредби извештени, да дођу на епархијску скупштину 6. (19.) априла т. г. у Сент-Андреју, а други световњаци по истом решењу добили су, да је скупштина сазвана за 6. (19.) април, али на крају наредбе стоји, да ти световњаци дођу 3. (16.) априла т. г. у Сент-Андреју у 10 сати на епархијску скупштину. Шта то значи? Нова и важна смицалица, јер у званичној наредби не сме бити погрешака при овакој озбиљној ствари. Ово се тумачи: дођте ви световњаци пре скупштине; оставите ваш први дан Ускрса, васкресења, па други дан Ускрса будите у Сент-Андреји, да вас тамо горе исцедимо: „што сте дошли, то је погрешка у наредби!“ А сме ли та смицалица бити? Световњаци би се смели! Не. Епархијска скупштина сазвана је за 6. (19.) април т. г. у Сент-Андреји и кад иду онда свештеници и учитељи, онда идите и ви световњаци. Ви заједнички у општинама србујете, па ваља и у епархијској скупштини да будете једни.

Сада апелирам поново на искрене пријатеље у будимском и мохачком срезу, нека бирају ваљане људе, који ће тражити „чисте рачуне“ у нашој епархији, доста полажем у наше миле Барање, да ће опет радосно, весело и неустрашимо доћи на братски збор и договор у очи избора на познатом месту, да се радикалски повраћемо и једнодушно избору појемо.

Надам се, да ће народна светост победити као што је увек побеђивала! Сретно да Бог да!

К р и з а.

Фејерваријев планови.

Како бечки лист „Цајт“ јавља, приликом последње аудијенције Фејерваријеве код краља било је речи о новачењу. Влада је спремила све што је потребно за новачење, тако да га може сваки дан отпочети. По „Цајт“ овом извештају влада и не мисли на незаконито новачење, него ће издати позив, у којему ће позвати, да се својевољно пријављују они, који треба да иду на новачење и обећаће

ми пошље босанског дувана. Ал' писаћу му. Није ништа одговорила, али је изашла на поље и дуже остала.

— Још нијеси легао!

— Но сад ћемо обоје.

— Ја још нећу!

— А шта ћеш, та ето већ једанаест изби...

Легли су обоје. Свијећу угаси он, — пошто је заборавио врата. Легао је крај свог сина, а она уз одојче своје. Срећни родитељи! Свако има своје дијете.

Он се дао у мисли о домаћим пословима и ћутао је. Послије мало времена упута га тихо она:

— Спаваш ли?

— Не!

Врпољила се у кревету, устала је неколико пута тихо, а чешће питала, да ли спава.

— Не разумијем те, што си тако немирна.

Једном изађе и на поље, али се брзо врати и леже.

— Спаваш ли?

— Не спавам! Не могу. Зашто ти не спаваш?

Али у том се зачу тихо куцање на прозору. Она скочи као опарена.

— Ко те куца? Је л' — упита он и устаде и тихо пође прозору и не говорећи отвори! Чим се прозор поче отварати, а споља се зачу тихо глас Глише.

— Јесу л' врата отворена?...

Јадни човјек, сад је све разумио.

С. Лазин.

и весело су радили, а дјеца су око њих скакутала. — Примаче се подне. — Он оде кући да намира марву, па ће кад смири, пред вече и опет доћи, да и овђе сврши.

Свијег је цео дан падао. Она није ни марву нахранила, ни штале очистила, ни сламе унијела.

— Глишо ће довече, кад дође, тјешила се.

И пред вече дође Глишо и најприје спреми у штале, па се врати да заврши још заостали посао у кући. Дјеца ћеретају, ћеретају. Посао се сврши, — па сјели вечерати.

— И ти ћеш Глишо код нас вечерати.

— Нећу. Ја ћу ићи кући.

— Немој! Вечерај ту, заустављаше га она.

— Па добро! Сјели су за вечеру и вечерали; а мала ћерка ће рећи:

— Ти си сад Глишо мјесто нашег баће!...

Момци пјевају шором:

А ој цару убило те тана,

Што ме уве млада у катане?

Ко ће од сад љубити ми дику?

Куку мени, цареву војнику! —

— Еле ће нам и наш Глишо (сјутра уруковати. Биће нам сад теже. Он нас је лијепо помагао, а где ријетко је хтео примити коју пару на дуван. Е, човјек је и он и отац му. Нијесу заборавили љубави, коју сам им ја у невољи чинио. Он је још дијете био онда, ал' отац му је ваљда све причао. Ето где, баш сам данас требао отићи, али сам добио глас, да не долазим ове нећеље, но идуће, па ко ће ти помоћи.

Она је њешто се промијенила у лицу, па се нашла око банка у послу. Изађе за тим на поље, баш кад је пјесма пред кућом јечала, али дијете заплаче, и он је зовну. Она уђе и била је њешто немирна.

— Шта ти је?

— Ништа! — Боли ме! — Срдита уз дијете.

Момци застадоше пред кућом, — и пјевали су.

— Узми дијете! Мучно ми је!

Он уз дијете, а она излети на поље, али се спотаче и паде.

Момци су отишли пјевајући, а она се врати држећи се за кук.

— Шта је? Јеси л' се јако ударила?

— Да!

— Сједи! Па узми дијете, видиш како је немирно!...

Дјеца полијегаше. Умири се и најмање, — само је она немирна.

— Боли ли те јако?

— Боли! — А зар ти нећеш лећи?

— Па лећи ћу! Још ми се не спава.

Ал' она никако да се смири. Мало мало излази на поље. Срдито скупља дјечије хаљинице, псујући, што су их по соби разбацали. А сваки час излази на поље.

— Зар још нијеси легао?

— Та лећи ћу! Шта си навалила! Лежи ти, ако хоћеш! Њешто ми сад паде на памет, да нисам рекао Глиши кад се оно јутрос дође опростити — знајући, да ћу данас отићи, да

им у том случају некоје олакшице. — Фејервари је известио краља и о томе, да влада намерава да распусти управни одбор коалиције. То би било с почетком идуће недеље и влада хоће тиме да пречи заједнички поступак удружених странака и да управни одбор не може више управљати прогласе на народ. — У погледу нових избора није краљ изрекао још никакве одлуке. Фејервари му је у тој ствари поднео два предлога: ако краљ не намерава, да нареди изборе у законом одређеном времену, онда влада предлаже, да нови избори буду тек на јесен идуће године. Ако пак краљ хоће да се избори обаве у законитом времену, влада у њима неће учествовати, но после обављених избора, при којима ће наравно опозиција добити већину, предложиће влада да се сабор поново распусти. То би чинила све доглед, док опозиција не би сустала.

Влада и пореза.

Једно од најмоћнијих средстава у рукама опозиције против ове неуставне владе је: недавање пореза. Владици кругови то неће да признају и тврде, да су за покриће државних издатака довољни и остали приходи, јер директна пореза и пристојбе чине тек 10 посто укупног државног прихода Угарске. — То међутим не стоји. Та два извора државног прихода чине скоро половину укупног прихода. Угарска има свега 708 милијона круна државног прихода — од директне порезе и пристојби пак 315 милијона, дакле пореза и пристојбе чине 44% целог прихода. Узмемо, да је у најбољем случају прошле године уплаћено својеволјно око 100 милијона круна, недостатак још увек прелази преко 200 милијона круна. То је по себи замашна свота, но кад имамо још на уму да је већ 1901. и 1902. год био мањак од 77 милијона круна; год 1903. били смо осам месеци, а 1904. три месеца у екс-лексу (ванзаконитом стању), те је мањак износио 108 милијона; од 1905 год. смо пак непрестано у ванзаконитом стању — то онда оних својеволјно уплаћених 100 милијона не могу ни близу поkritи све издатке. Влада је дакле већ сада — и ако неће да призна — у великој неприлици. Не зна, шта да почне. Не сме да се одважи, да незаконито утерива порезу, но смишља да узме себи један део општинских приреза. Ну лако је могуће, да ће јој се и тај покушај изјаловити. Истина, јављају, да су влади притекле у помоћ некоје чинутске банке и ставиле јој на расположење на отворен рачун 100 милијона круна, али према ономе, што смо горе навели, и то је слаба помоћ — тиме ће се влада тек за неко време испомоћи.

Тисино писмо.

Гроф Стеван Тиса управо је отворено писмо својим бирачима IV. будимпештанског округа. У своме писму у главном напада удружену опозицију, и ако не одобрава ни поступаке владин. За двор каже: Двор је за 38 година показао да је уставно владао Своје личне осећаје и стварне жеље умео је увек да изједначи са народним жељама и узимао је у обзир становниште сабора. Ну истина је, да сада неће да дозволи, да се поништи краљевска воља, да краљевско достојанство буде само лутка. Дакле неоправдано је било латити се парламентарног пресилног оружја. О борби коалиције каже, да је „угарски сабор отворено позвао муниципије на незаконита дела. Влада је пак била млитава и немоћна, те је трпела незаконити поступак ових. Саборска већина ради уагредних питања ставила је на коцку судбину народну. Зато сав грех пада на њену политику. Она је довела народ до опасног положаја и пропасти. По разлагању Тисином Беч је великодушан, поштује устав — а саборска већина дражи и чини незаконитости. Из свега излази, да би Тиса хтео, да се успостави стари поредак, тако мио Бечу и да се препоручи овоме, како би он и странка му опет дошли до моћи.

Наредба војног министра.

Градачки лист „Грацер Тагеспост“ јавља, да је заједничко војно министарство,

с погледом на догађаје у Угарској, издало наредбу, у којој истиче, да су војна заповедништва до сада врло млитаво поступала у некојим приликама, где су требали помоћи грађанским властима. С тога се позивају сва војничка заповедништва, да пажљиво прате расположење народно и догађаје политичке; да у сталној вези стоје са грађанским властима и да демонстрације против владе и сваки прекршај реда угуше на најбезобзирнији начин. — То значи, да се војсци, којој је до сада било забрањено бавити се политиком, сада ставља у дужност, да се меша у политичке догађаје. Намера је Бечу свакако то, да се изазову немири, да би могао оружаном силом угушити народни отпор.

Избор за епархијску скупштину пакрачку.

У Беловару као световни чланови епархијске скупштине изабрани су ови: др. Богдан Медаковић, Светозар Прибичевић, Марко Шарчевић, Дионисије Север, др. Александар Ђурић, Никола Томић, Лазар Томић, Антоније Орлушић, Филип Омчикус, Тома Богојевић, Ст. Барберић, Ђорђе Петровић, Тоша Соларић, Јован Бањанин, Ђ. Момчиловић, Миливој Млађан, Стјепан Бешевић-Петров, др. Јов. Ивковић, Јоца Драгаш, Ђ. Магоц, Ђока Бакић, Васа Гојковић, Мита Драгичевић и Адам Ракијаш.

Пишу нам из Старе Градишке: У нашем протопрезвитерату изабрани су за епархијске скупштинаре световњаци: др. Никола Ђурђевић из Брода, др. Коста Младеновић из Нове Градишке, Јоцо Грубнић из Нове Градишке, Стево Крунић из Старе Градишке, Боривој Путник из Брода Миле Лацковић из Брода, Софро Татимировић из Мачића, Остоја Ратковић из Медара, Васо Шпановић из Кукуњевца, Миле Драгосављевић из Окучана, Коста Ђорђевић из Брода, Перо Ивковић из Чаглића, Стеван Пекић из Рајића, Тријун Брујић из Гређана.

Од свештеника су изабрани: Васо Милоковић парох у Медару, Јован П. Јовановић парох у Рајићу, Марко Витас парох у Врбовљани, Стево Јањетовић парох у Окучани, Коста Мијачевић парох у Клокочеву, Симеон Кајгановић парох у Броду, Јефто Поповић парох у Гређани.

Избор је текао једногласно. Као што сам брзојавио тројица међу изабранима нису радикали, али симпатизу радикалима.

Избор епархијских скупштинара у темишварском владичанству.

Пишу нам из Вел. Бечкерека:

Протопрезвитерат велико-бечкеречки довршио је избор епархијских скупштинара. Световњаци су изабрани чисти радикали. Изабрани су ови: Тоша Рајић и Александар Паланачки из Срп. Итебеја, Драгомир Гађански и Мата Гигић из Модоша, Срећко Петканић и Обрад Јанков из Срп. Елемира, Јован Завишић из Вел. Бечкерека, Милан Ђ. Ђосић из Т. Бечеја, Васа Павлов из Ченеја, Равосија Марков из Црње, Андрија Арађанин из Кече и Тоша Бечејац из В. Сент-Ђурђа.

Неки Младен Пилић се страшно отимао, али није добио ниједног гласа.

Свештенички збор изабрао је: Жарка Стакића из Вел. Бечкерека, Светозара Теодоровића из Ечке, Мишића из Срп. Итебеја, Милету Јакшића из Црње, Ивана Алексића из Модоша и Симеона Никифоровића из Вел. Бечкерека.

Учителички збор изабрао је Миливоја Бугарског велико-бечкеречког учитеља, а рођака Лотићева.

Оволико на брзу руку.

Политички преглед.

Министарска криза у Србији. Између млађе и старије радикалне групе от-

почели су преговори споразума. Ивасла-ници млађе групе упутили су једно писмо председнику старије групе Николи Пашићу. У њему предлажу да отпочну одмах преговори споразума, те у ту сврху да и старији радикали изабери своје изасланике. Старији радикали изабрали су ради преговора са млађим радикалима ове: Николу Пашића, Стојана Протића, Андру Николића, проту Ђурића, Настасу Петровића, Ђоку Брачинца, Јакова Чорбића, Богдана Јанковића и Мих. Поповића. — Нема сумње да ће преговори споразума ићи тешко, али смо уверени да ће до њега ипак доћи, јер данашње озбиљне прилике неминовно налажу, да мора доћи до споразума између радикалних група.

Зашто требају дра Полита?

Јуче је у новосадску читалоницу свратио један Сентомашанин. Браћа се из Београда.

Опколете га, да чују шта је ново. — Није сасвим као што треба — каже.

— Неће ни бити боље! — вели Полит. — С главе риба смрди. То сам ја одавно казао.

— Јест, било је у Београду речи и о ва-ми, — вели Сентомашанин.

— А јелте?! — вели радосно др. Полит. Штета је што убише онаквог краља. А овај? Ништа! Сад се сећају мене, јелте?! — Али не знам да ли бих се ја примио избора, па баш и да ме изабери за краља. Да су то урадили 1903. године, пре но што су бирали краља Петра, онда може бити.

— Није била реч да вас бирају за краља, рече зачуђено Сентомашанин. Тамо није владарска криза.

— Аха, знам! — вели др. Полит. Треба нова влада. Е ја не знам би ли се примио да будем министар-председник под овим условима. Па онда...

— Ама није било речи ни о влади. Него о трговачком спору с Аустријом.

— Хоће савета од мене? пита др. Полит. Ако ме баш замоле и то јавно, могу им написати меморандим и поучити њихове министре и дипломате шта да раде.

— Нисам ја био са министрима и дипломатама, вели Сентомашанин. Ја сам као човек трговац био с неколико трговаца и то свињских трговаца. Па је један од њих у разговору споменуо вас.

— А шта би он имао да ме спомиње?! Ваљда је читао моје беседе.

— Не! Него знате какви су трговци. Њих занима, како би могли своје свиње мало и кришом пребацити у Аустро-Угарску, док је заворена граница.

— Па? рече др. Полит отегнуто.

— Па онај један је чуо, рече Сентомашанин, како сте ви као фишкал народних фондова један чопорац називади претерали из Даља на ваш салаш, знате онако као кришом... Па су они у Београду говорили, ако бисте могли у том да их посаветујете и поучите.

Наступило је дуго и велико — ћутање.

Вести из места и са стране.

Позив на претплату. — 1. марта

отварамо нову месечну претплату на „Заставу“. Цена је на месец дана 2 круне 40 пот. Уједно учтиво умољавамо наше пошт. претплатнике којима крајем фебруара истиче претплата, да изволе исту за време, за месец март обновили, како не би у пиљању листа до прекидања дошло.

Хајка против листова.

Познато је, да су прошлог месеца запленили седам будимпештанских листова, који су донели Полоњијев говор, изговорен у клубу „Шаш“-у. Против одговорних уредника тих листова покренут је кривичан поступак ради увреде величанства. Јуче је истражни судија преслушао у тој ствари одговорне уреднике „Ефетертеша“, „Будапешта“ и „Аз Ушага“. Ови су изјавили, да примају одговорност, што су донели Полоњијев говор у својим листовима, али држе да је неуместан покренути поступак против њих, јер је говор изговорен на јавном месту, где је било више стотина људи. Њих могу гонити само

у том случају, да се говорник није пријавио, да је дакле непознат или да је утекао. У садашњем случају зна се, да је говор Полоњије, њега су већ и преслушали, дакле у првом реду је он одговоран. Исказ одговорних уредника уведен је у записник.

Аустријски офисир побегао у Црну Гору.

Из Котора се распрострла вест, да је један аустријски топџијски офисир, који је служио у којем-то утврђењу, пребегавши у Црну Гору и тамо постао заповедником оне црногорске батерије, коју је Црна Гора добила од Италије. Ти топови владају над целим которским заливом и свима утврђењима на њему. У војним круговима, где покушавају да ту ствар угуше, изазвао је тај случај врло велику узбуњеност. Позвани кругови веле, како њима та вест није позната, но међутим потврђују, да је из којих-то утврђења доиста нестао један топџијски офисир и да се не зна где је.

Нов тунел у Швајцарској.

Још управо није отворен ни симплонски тунел, а Французи и Швајцарци већ помишљају, да прокопају још један велики подземни пут, и то кроз брдо Леч. Одбор је већ усвојио и план и ускоро ће се отпочети копати тај тунел, који ће бити дуг 13 хиљада 500 метара. Саобраћај кроз тај подземни тунел обављаће електрика. Укупан трошак око грађења тог тунела предвиђен је са 80 милиона франка. Тим тунелом биће створена најкраћа веза између Париза и Милана.

Лечење рака.

Из Женеве јављају, да је тамошњи лечник др. Одијер пријавио парижској лечничкој академији, да је још пре пет година почео лечити рака на животињама на свој начин и да му је до сад пошло за руком да у 100 случајева 80 успешно излечи. Идуће недеље отпочеће своје покушаје и на људима. Не лечи серумом, већ материјом, која изазива органско врење, те убитачне материје раствара. Др. Одијеру је сад тек 31 година. — У научним круговима са великим интересовањем очекују покушаје његовим изумом.

Ред возње локалне лађе.

Локална лађа између Новог Сада и Каменице почеће пловити у недељу 26. фебруара (11. марта.) Из Новог Сада креће се свако пре подне у 7, 9³⁰ и 12 сати, после подне пак радним даном у 3, 5 и 6¹⁵, а недељом у 3, 4, 5, и 6¹⁵ сати. Из Каменице полази свако пре подне у 6, 7³⁰ и 10 сати, а после подне радним даном у 2, 3³⁰ и 6, недељом пак у 2, 3³⁰, 4³⁰ и 6 сати.

Извештај американског повереника.

Влада Уједињених Држава послала је још прошле године свога повереника Маркуса Брауна, да проучи овдашње аустро-угарске прилике и поднесе влади извештај о узроку, због чега се наш народ из Аустро-Угарске тако јатомице исељава и у Америку насељава.

Још кад је ступио Браун на наше земљиште, узела га је наша полиција добро на око, но он се тако великим пријатељем наше државе показивао, да су мађарски листови управо изненађени његовим извештајем америчкој влади. Тако „Сабадшаг“ пише, да је он наше угарске држављане а ондашње насељенике управо оклеветао својој влади. У том извештају он између осталог вели:

„Угарски насељеници неће да се труде да и наш језик науче, не брину се да наше обичаје и назоре упознају. Ни у крај памети им није да икада постану американски грађани, па ако баш кад и који грађанин положи заклетву да постаје нашим грађанином, он то само за то чини, да лакше своју цел код нас постигне, а у случају да се из Америке исели да га то наше поданство заштити и његовом законитом и незаконитом раду. Иначе они, кад држе да су већ довољно скупили долара, а они се враћају у Угарску. Затим напада свештенство из Угарске. Ти попови — вели Браун — најопаснији су и највећи су политички подстрекачи и у свакој чорби су мирођија. Њихово изасланство не састоји се у том да се старају за добробит душе њиховог стада, него им је главно да подстичу да им стадо што верније и чвршће буде везано за стару домовину. Треба ли још бољи доказ за своју тврдњу, него кад наведем да по мом знању у Сједињеним Државама најмање до 500 попова има из иностранства и од њих ни један једини није американски грађанин. Извештај свој завршује са предлогом: 1. Уједињене Државе нека успоставе у иностранству тајну полицију, која има да мотри на оне, које не желе да им се уселе. 2. Нека власт за досељенике пожури да такав закон донесе, који изискује од свакога странца чим се искрца на обалу, да докаже легитимацијом место свога пребивања, коју треба да потпише америкашки

конзул који је најближи оном месту, где је онај што је намерава доселити се бар годину дана провео пре него што се кренуо на пут и поднео изјаву и молбу. 3. Да се уведе закон, по ком би сваки онај, који се бави шиљањем новца из Уједињених Држава, законом обавезан био да код министарства трговине и пољопривреде положи најмање 25 хиљада долара кауције. 4. Да се уведе закон, по ком би се као кривично дело сматрало, ако из Уједињених Држава ма који становник у иностранство отпутује ради подстрекавања да се у Уједињене Државе насељавају. 5. Да се измени закон о грађанима и да се лакше може постати американским грађанином. — Ето то би био од стране Америке покушај да се наш свет не исељава, а шта мисли наша влада предузети? Привреду или насилно средство?

Сурвало се село у језеро.

Село Тавернола у Италији лежи на обали језера Иseo, управо на подножју једног мањег брега. Кад се несрећа десила началник и један рибар су стајали с оне стране обале и видели су како се брег одронио. Вода је јако заплускивала брег и један део брега је почео да близи наспрам језера. Камени бедем којим је била ограђена обала у један мах се уз ужасну ломљаву сурвао у језеро. Вали су сада још јаче заплускивали брег који је као отсечен близио доле обали док се није одронио и у језеро сурвао. Кад је началник на чуну прешао видио је да је брег до 700 метара склизнуо доле обали, на којој је или под собом затрпао пошту апотеку и још друге зграде или их је сурвао у језеро. Власт је одмах притекла у помоћ и досада је утврђено да је до 10 људи погинуло. Мало језеро је услед земље која га је претрпала излило се из свога корита те је на противној обали такође поплавила куће.

Брзојави „Застави“.

Стигли 25. фебруара.

Б р и з а.

Будимпешта. У опозиционим круговима не верују, да ће влада распустити управни одбор коалиције.

Будимпешта. Румунски митрополит Мецијану изјавио је, да румунски народносни посланици с тога потпомажу Ферваријеву владу, што она хоће да уважањем опште (?) бирачког права потпомогне Румуне, да дођу до таквих политичких права, за која су се до сада безуспешно борили.

Берлин. Лист „Нордајче Цајтунг“ поново најенергичније побија вест, да је немачки цар рекао, да ће потпомагати Францу Јосифа у борби против Мађара.

Будимпешта. Данас је затлењен социјалистички лист „Непсава“ због напада на курију у ствари пресуде јој у елевидској ствари.

Ипољшаг. Велики жупан Сабо у званичном листу позвао је чиновнике, који су поднели оставке, да заузму своја звања. До сада се није пријавио нико. Министар унутарњих дела наредио је, да се нико не даје допуст на дуже време. Од 1. марта п. н. у званијама не ради се. Општа је тужба, да стаповништво ради тога има велике штете.

Министарска криза у Француској.

Париз. Председник републике Фалијер понудио је Саријену, да састави министарство.

Париз. Данас је Саријен конференсио са Буржоа-ом и Понкартом. Данас ће извести председника Фалијера, да ли ће се примити, да састави министарство.

Министарска криза у Орбији.

Београд. Говори се, да ће нову владу образовати млађи радикали.

Пут грчког краља.

Веч. Данас је грчки краљ отпутовао за Реку.

† Евген Рихтер.

Берлин. Умро је посланик на царевинском већу Евген Рихтер.

П о п л а в а.

Минск. Река Свислоћ поплавила је до сада 10 вароши.

Т р г о в и н а.

БУДИМПЕШТА, 9. марта 1906. — Оригинални дневни извештај будимпештанске филијале Српске Банке. Са будимпештанске житне и продуктивне берзе.

Данас је продато у готовој роби:

П ш е н и ц а:

Потиска 100 мтп. 80 по 17.70.

Пештанске околине 200 мтп. 79 по 17.20.

Бачка 2995 мтп. 77 по 13.25.

(Све се цене разумевају за 3 месеца).

Раж 100 мтп. по 13.40.

З а к љ у ч ц и.

Пшеница за април 1906. Е 16.62—16.64

„ „ октобар 1906. „ 16.52—16.54

Раж за април 1906. „ 13.64—13.66

„ „ октобар 1906. „ 13.34—13.36

Зоб за април 1906. г. „ 15.58—15.60

„ „ октобар 1906. „ 12.58—12.60

Кукуруз за мај 1906. „ 13.72—13.74

Све се цене разумевају за 100 кило робе у крупској вредности.

Слабост услед остарелости

или слабост, која потиче са други разлога, као слабост после болести или код мале деце, кад добијају, зубе, може се успешно отклонити употребом скотове емулзије. Скотова емулзија састављена је од најфиније масти норвешке рибе јетре за лекове, помешане са вредним и натроновим хипофосфатом.

Никоме не може Скотова емулзија бити непријатна, одвратна, јер је врло куска и необично лако сварљива, и то с тога, што ненадмашивим Скотовим начином зготовљена — зејтин из ње брзо и без икаквих тешкоћа прелази у организам. Рибар са грдним ослићем (Dorsch) је знао, по којем ћемо познати прави Скотов препарат.

Продаје се у свима лекарицама.

Кад се позовете на ове новине и пошљете 75 потура у поштанским маркама, послаће вам забадава бочицу на пробу

Др. Емила Будаји-ја

„варошка лекарица“.

Будимпешта, IV., Вацка улица бр. 34/50.

Цена оригиналне боце: К 2.50

ШПЕЦЕРАЈСКА ТРГОВИНА ТОШЕ ВАСИЛИЋА

у МИТРОВИЦИ (Срем)

треба доброг помоћника.

257 1—3.

ДВА ПОМОЋНИКА

за вирнбершку и кратке робе струку од 22—24 године могу своје понуде упутити на

Alexander Steiner-a

у Белој Цркви (Fehértemplom).

256 1—1

Два шегрта

из добре куће могу одмах добити место у мојој новоотвореној шпечерајској и гвожђарској радњи.

Нестор Панаотовић,

у Новом Саду

дунавска улица бр. 30.

234 3—3

НА ЗНАЊЕ.

Част ми је поштов. грађанству Новог Сада, као и поштованим посетиоцима из околине Новог Сада до знања ставити, да сам у Новом Саду, господска улица бр. 14. отворио

ПОМОДНО-МАНУФАКТУРНУ ТРГОВИНУ

код „Невесте“

и исту снабдео са робом првог квалитета.

У мојој радњи, свака поштована муштерија биће добром и новом робом а врло јефтиним ценом послужена.

Очекујем посету поштованих муштерија из места као из околине и бележим се са особитим

227 5—12

поштовањем

ПЕТАР РАДОВАНОВИЋ.

ЛИСТАК.

ЗНАК.

Приповетка: Всеволода Гаршина
превео с руског Рајко.

Семен Иванов служио је као стражар на железном путу. Од његове стражаре до једне станице беше дванаест, до друге — десет врта. На четири врте отворише, лане, велику фабрику за предиво; иза шуме се помаљаше њен високи, црни димњак, а ближе осим суседних стражара, не беше ни једне, једине куће.

Семен Иванов беше болешљив и ломан човек. Пре девет година беше у рату: служио је као дењшичк*) у официра, уз кога је пробо цалу војну. Гладовао је, смрзавао се, пекао се на сунцу ходио по четрдесет и по педесет врта на припечи и на смрзавици; буле, богме, па агазе и у кишу од танади, али, милом Богу хвала, ни једнога не окачи. Стајаше, једном, пук у првој линији; целе недеље трајаше чарка с Турцима: расуо се наш ланац, а преко увале — турски, па се пушкарају од зоре, до мрклог мрака. И Семенов официр беше у ланду; Семен му сваки дан, три пута, доносио врео самовар и обед из пуковских кухиња, из пећине. Предави са самоварем преко отворена поља; танад живижди, одбија се окамење; страх Семена, плаче, сам самцит иде. Господа официри беху с њим врло задовољни: увек у њих врео чај. Врати се с војне читав, само га је у рукама и ногама кидало. Суђено му беше, да, од то доба, много ала претури преко главе. Дође кући — стари отац умро; беше у Семена синчић од четири године — и тај оде на истину, заболело га у врату; остаде Семен самодруг са женом. Не даде им се ни куће кућити, а и тешко је, отеченим рукама и ногама, радити земљу. Не могаше издржати у своме селу; пођоше на другу страну, да траже среће. Беше Семен са женом и на Лињи и у Херсону и у Донштини; нигде среће. Оде жена у службу, а Семен лута као а пре, као муха без главе. Путовао једном, случајно, железницом; на једној станици гледа, начелник му као познат. Мотри га Семен, а и начелник завирује Семену у лице. Познадоше се; деси се, да то беше официр његова пука.

— Јес' ти Иванов? — вели.

— Јест, ваше благородство, ја главом.

— Од куда ти амо?

Исприча му Семен: тако и тако.

— Куда ћеш сада?

— Не знам, ваше благородство.

— Како да не знам, дедаче?

— Ето тако, ваше благородство, не знам куда ћу. Морам да тражим какова посла, ваше благородство.

Промери га начелник од станице, размисли се, па ће рећи.

— Знаш шта, братац? Остани ти донекле на станици. Ваљда си ожењен? где ти је жена?

— Јест, ваше благородство, ожењен сам; жена ми је у граду Куреку, у служби код трговца.

— Но, онда пиши жени, да дође. Ја ћу изградити бесплатну билету. Овде ће код нас, бити празна једна стражара; замолићу за тебе начелника од друге.

— Од срца вам захваљујем, ваше благородство, одговори Семен.

Тако остаде на станици. Помагаше код начелника у кухињи, пенаше дрва, чистише двориште и платформу. За две недеље дође и жена, те се Семен пресели, на ручним колима, у своју стражару. Стражара нова, топла, дрва — колико ти срце иште, од пређашњих стражара остала баштица, а беше, уз насип и њиве за по десетине. Зарадова се Семен: стаде премисљати, како ће да удеси своје господарство, како ће да купи краву, коње.

Дадеше му све што треба: зелену заставу, првену заставу, светиљке, свирачку, чекић, кључ — да заврше завртке, кукију, лопату, метала, клинаца, чакљица, дадоше му две књиге правила и распоред возова. Испрва Семен ока да склопи ноћу, све учи распоред; воз ће стићи истом после два сата, а он обиђе свој део, седне на клупу у стражари, па све извирује и слукти, не тресу се шине, не хуће ли воз. Научио је на изузет и правила; ако и јест рђаво читао, готово срицао, само је он научио.

Беше лето; посае лак, не треба снега разгртати, ни чистити. А и ворови су, на тој прузи, ретки; обиђе ти Семен своју врту два пута на дан, по где где покуша да заврне завртку, порав-

љује шљунак, пригледу олуке, па онда иде кући, да се бави о господарству. Само је у господарству зацпнало: ма што да научи, мора да за све моли железничког мајстора, а овај тек пиље начелнику од друге; док се молба врати, прође и време томе послу. Замука и Семену и жени му.

(Наставља се.)

ЗА ГОСПОЂЕ

и госпођице

арлетни огртача, јакни, рефори, палетов и елегантни костима најмодернијег кроја препоручује у великом избору, ново отворена

КОНФЕКЦИОНА РАДЊА
Панте Спаића

У НОВОМ САДУ 255 1-5

дунавска улица број 36.

Цене ванредно умерене и строго утврђене.

ПОТРЕБУЈЕМ ЗА МОЈУ
ПОМОДНО-ГАЛАНТЕРИЈСКУ И КРАТКЕ РОБЕ
ТРГОВИНУ

једнога старијег и једног млађег
ПОМОДНОСТИ
исти морају стручњаци бити, вешти продајци и осим српскога језика изискује се немачки и мађарски. Ступити могу најдуже 1. априла п. р.

Јован Димитријевић
Вршац.

251 1-2

НОВО ОТВОРЕНА ТРГОВИНА

ШНЕЦЕРАЈА ДЕЛИКАТЕСА И ДРУГЕ РОБЕ

САВЕ ИЛИЋА

У НОВОМ САДУ

у темеринској улици број 10 преко пута од 3 круне препоручује своје добро и свежом робом савремено богато стовариште, шећера, каве, пиринца, брашна, бадема, ораја, шљива, меда, шунке, сира, ајвара, риба, коњака, рума, шљивовице.

Роба је увек свежа, послуга брза и тачна а цене строго солидне.

208 4-10.

СОМБОРСКИ ОВЧИЈИ СИР

Главни извоз сомборског овчијег зредог сира

Душана Далечева

из Сомбора

ставља овим до повољног знања, да и ове године, као до сада извози домаћи производ најбољи сомборски овчији зрео сир. Одпрема поштом и железницом у дрвеним кацицама (бачвицама) од 7-40 кгр. величине франко, кацице и паковнице уз најјефтиније дневне цене.

Сезона извозна траје

од 15 марта до 15 октобра по н. к.

Сомборски овчији зрео сир од Душана Далечева признат је већ у целом свету, да са својом ванредном каквошћу надмаша све светске сиреве, с тога се и препоручује п. н. г. г. препродавцима и потрошачима као најбољи артикл у деликатеси.

Строга дискреција, да је само чист овчији сир и не мешавина или подметања.

Г. г. препродавцима знатна јефтина цена. Што веће врло поштоване налоге очекује адреса

Душан Далчев
Сомбор (Вачка).

Налог обавља брзо и савесно, а дневне цене адава и франко.

238 2-10

Бр. 2138/1906.

ОБЈАВА ВАШАРА У ТЕМИШВАРУ.

Овогодишњи темишварски св. Јозефи

ЗЕМАЉСКИ ВАШАР

одржаће се од 15. марта до 19. марта п. р. 1906. год.

ДОТЕРИВАЊЕ СВАКОВРНЕ МАРВЕ

на земаљски вапшар дозвољено је од четвртка 15. марта од 5 сати ујутру.

У Темишвару, 23. фебруара п. н. 1906.

Од градске велике капетаније

РУДОЛФ БАНДЛ

211 2-2

ВЕЛИКИ КАПЕТАН.

РЕНИЦЕ,

оберндорфшке, екендорфшке,

оварске,

ПЕКИНШКИХ ПАТАКА,

МАЂАРСКИХ ВИКОВА

за приплод

има,

на спахилуку

Drasso (per Koneza.)

грофа Арведа Телеки-ја.

189 5-10

КО ПАТИ ОД СЕВАЊА У КОСТИМА И РЕОМЕ

нека не покушава са другим лекаријама нека купи једну боцу

Др Флеша ФЛУИД против Костовоље

који костобољу, реуматизам, болове у рукама, ногама, плешима и крстима, услед уганућа, напрезања, истезања, аглавака, као и отока, лечи сигурније него ма које друго средство било за спољашњу или унутарњу употребу. Дејство истога се осећа у најкраћем времену чак и код најстаријих болести, код којих ни кунања нити друга средства нису помогла. Добија се код проналазача и јединог произвођача:

Dr. Emil Flesch, „MAGYAR KORONA“

Apotheke Győr Baross-ut 24.

Главна стоваришта у Будимпешти: TÖRÖK JÓZSEF Apotheke VI. király utca 12. и „OPERA-APOTHEKE, Andrássy ut 26.

1 боца 1/2, деца 2 кр. За дужу употребу, породична боца 5 кр. Код се поруче три мање или два „породична“ боце, франко се шаље.

1333 13-50

У здравственом погледу је Ројички
„TEMPELQUELLE“
свакако најбоље пиће за освежавање.
Велико стовариште за Угарску:
Joseph Hoffmann,
Budapest, Bathory-gasse 8.
223 1-3

● Приштиње и пер. одстраује. ●

Афродите Кремс (није мастна) одстраује приштиње, пеге и дрвене поље лончић по 2 кр. 1 и по 70 филара, појачани крем 3 круне и по 150 фил.

Афродит сапун најфинији је сапун љупког мириса кога од 80 филара. 1829 12-16

Афродит вода за лице потпомаже делатност Афродит крема флаша 1 К.

Афродит паста за чистињење зуби спречава стварање з брзога камена 1'60 и 1'50 фил.

Афродит прамак за лице помлађује лице и даје му финоћу, бијел, ружичаст и зупкаст кутије по 2 круне и 1 круну.

Треба пазити на заштитну марку (анђела)

АПOTEKA К АНЂЕЛУ У В. БЕЧКЕРЕКУ. житна пијаца.

*) Форишица.

— ЗА ЧУДО ЈЕФТИНО! —

560 ствари само за 1 фор. и 85 новч.

Један диван андер сат, који сенавија сваки 36 сата, са гаранцијом доброг хода са позлаћеним ланцем; 1 дивна игла за пошу са симли-бриљантом, 1 врло елетантан позлаћен прстен са имитираним драгим каменом за господу и госпође, 1 дивна гарнитура са дугмадицама за манжетне, крагнове и груди са гаранцијом 3 постотка дубл-злата, 6 комада правих кончаних цених мапама, 1 врло леп елетантан писаћи прибор од никла, 1 дивна кутија са огледалом и финим чешљем, 1 лепо мирисави сапун, 1 врло лепо увезана бележница, 12 комада слика прослављених људи прошлог столећа, 72 енглеска пера за писање и још 395 разних ствари, које су у кући потребне бадава. Све укупно, заједно са сатом, који сам те новце вреди, кошта само 1 фор. 85 нов. Разашлије у натов (per Nachnahme) или кад се пошаље новац унапред.

ЕХПОРТНАУС

Н. SPINGARN, Кракау № 75.

Ко наручи два пакета, добија још бадава 1 фини федермесер са две сеченице. За сваки даји пакет више од два добија се такође татав, федермесер. Ако се коме пошиљка не допада, нивац се враћа.

247

1-1

ПОШТОВ. ДАМЕ ЗНАЈУ НАЈБОЉЕ, како је важно

имати лепо, свеже лице. Какву моћ, какво благо то значи и колико се претпоставља лепа женска другом. Леп бити, то је велики задатак, није довољно ако је неко лепушкаст и има леп стас, пријатну ополашност а и љубазност, најважније је чистоћа (тона) лица, које није пегаме од сунца ишарано, него обриви морају глатки и свежи бити. Женском свету нису та правила лепоте непозната, за то се и врло брижно старају за негу лица, те да би постигли лепоту, и да би је одржали и повећали, од срца радо пристају на жртве. Данаас већ више то није никаква тајна, да право Балашево млеко од краставца једино је улепшавајуће средство што постоји, које већ после 2 до 3 пута кад се употреби отклања аусплаге бубуљичице, пеге од сунца, флеке и митесере, а уз то боре с лица нестају, која постаје чисто бело и свеже. Поштом шаље: С. Ballas sa Apotheke, Budapest, Erzsébetfalva. III. 190 1-4

— ЛЕП СТАН — КИСАЧКА УЛИЦА БРОЈ 9.

који се састоји из 5 соба, кујне, тавана и других уз стан потребних стаја, издаје се одмах под кирију.

Влиже извешће дају

Браћа Кенигштетлери

214

Нови Сад.

НЕКОЛИКО РЕЧИ О ТАЈНИМ БОЛЕСТИМА.

Жалосно је — али права је истина, да у данашњем добу за чудо врло много има такви људи, којима је крв и телесни сокови поварени, и који су ради своје младичке лакоумности и хрђаве навике своју живачну систему и душевну јакост уништили. Сад је најпрече време, да ово грозно стање престане. Неко мора бити, који ће младичке о спољном животу добровољно, искрено и темељно поучити, неког мора бити, коме могу људи своје тајне болести слободно, без устезања и са поверењем приобити. Али није доста, ове болести ма коме испричати, већ се мора таког савесног специјалиста лекунику обратити, који о спољном животу може савете дати, те на евентуално већ постојећим болестима помоћи, онда ће нестати тих тајних болести.

Таког увишеног позива и за то је опште познати завод др. Палоца, бившег болничног лекуника, специјалисте (Budapest VII. Kerepesi út 10.), где уз највећу тајну може свако (како мушки, тако и женске) добити разјашњење о спољном животу, где се крв и телесни сокови болесника очисте, живици ојачају, цела се система опрости од болести, и душевни болови несташу. Овај је завод услед досада чињеног и на толико хиљада болесника са успехом изведеног начина лечења у целој монархији једини. Без сметања дневног рада, са сигурним успехом, темељито и брзо лечи већ од толико година др. Палоца са његовим специјалним начином лечења и у најзанемаренијим случајевима специјалне ране болести цени са мокрење, бошине, живаца и кичме, последице сифилиса, цурење семена, ослабљену људску снагу (импотенција), влатну жилу, болести крви, болести коже, те све болести женске. За женске посебна чекаоница и посебан улаз. Ако ко ма из кога разлога особно не може доћи, драговољно му се даје на писмо опширан, дискретан одговор (и писму треба само билег за одговор приложити). Након докончаног лечења писма се спале или на вахте враћају се. Завод се брине и о специјалним лековима. Прима се дневно од 9 сати до подне, до 6 сати по подне (недељом до 12 сати у подне.)

Наслов: Др. Палоч бивши болнички лекуник, специјалиста Budapest siKerepesi út 10. 199 5-

Бечка филијала

Прима улоге на књижице 4%

Менаџница, примање берзанских налога, зајмови на вредносне папире, ескотирање меница. Стављање у курс и ван курса — вредносне папире. Осигурање против губата на курсу.

187 5-52

МАВУФАКТУРНА И КРАТКЕ РОБЕ РАДЉА Леополда Мандла

у ПРИГУ (Срем)
потребује једног помоћника, самосталног продавца. Оферте са ознаком фикс плате. Ступање одмах или за 14 дана.

229 3-3

ПИЈАНСТВО
води у злочин и беду.

ПИЈАН САМ БИО — уvek, докле год — СРЕДСТВО ПРОТИВ ПИЈАНСТВА

нисам употребио. Жена ми га је сунула у ракију а како то средство нема никакав мирис или кук, то сам у незнању попио то спасоносно средство.

Данаас већ са гнушањем окрећем главу сваком жестоком пићу.

Ово чудотворно средство препоручујем сваком пријатељу

К. М. месар.

239 1-12

Суви крушака

по 12 К 100 кила
вагоном ниже.

Суви шљива и пасуља те праве шљивовице нуди

ИЗВОЗНО ПОДУЗЕЋЕ

ЂОРЂА АЛ. ВАСИЉЕВИЋА

242

Д. ТУЗЛА (Босна).

НА ЗНАЊЕ.

Част ми је штованој публици до знања ставити, да сам од 1. марта о. г. у својој кући у Новом Саду, Вуковићева улица број 3., такозвана земљана ћуприја, отворио

Кројачку радионицу.

Као што је познато штованој господи у месту и на страни, припознат сам био за тачног и доброг мушког кројача, и обновио сам свој крој по најновијем кроју и фазону. Обећавам штованој публици најсолиднију послугу и умерену цену, фазона и од својих штофова од најновијих мустри енглески и т. д.

Умољавам за многобројну посету.

С поштовањем

Андрија Балашић

мушки кројач.

221 3-3

Заштита од несреће!

Коњи не могу утећи више употребом нове патентиране жвале за сигурност. Проспекти бадава.

218 1-6

Главни заступник: Karl Pfeiffer
Wien III/2. Stammgasse Nr. 13.

Ово средство се ма у које а кохолно пиће може додати.

По здравље

није шкoдљиво.

Потпуном оброку је цена

5 круна.

Може се добити уз држање у тајности једино код:

Frankl-a Antal апотеци
Szeged, Felsőváros, Szentgyörgy-tér 6. szm.

ШНЕЦЕРАЈСКА ТРГОВИНА РАДИВОЈА НИКОЛАЈЕВИЋА У МИТРОВИЦИ

потребује два солидна и вредна старија помоћника, који говоре осим српски, немачки и мађарски.

249 1-3

Милионима отмених дама, употребљавају светског гласа

ФЕЛДЕШИЈЕВ

Margit-Crème

који је без масти, није шкoдљив и одмах улепшава.

Földes-ијев Margit-Crème је брзог и сигурног дејства а уз то потпуно нешкoдљиво средство против суочањ пеге, флеке, мушлага, митесера, бубуљича и за све друге нечистоће коже. Најотменије даме на свету употребљавају Margit-Crème, и сасвим очарано причају о његовом ненадмашивом у чудотворном дејству. После употребе једне теглице свако ће се о томе уверити, али треба се чувати од потвореног крема.

Цена је једној малој тегли Е. 1. — већој Е. 2. Margit-сапун 70 пот. — Margit-пудер Е. 120. Margit-вода за лице Е. 1. Margit-паста за зубе Е. 1.

Произвођач: Clemens v. Földes.
Apotheker in Arad.

Порудбине од 6. Е. — шаљу се франко.

Добија се у Новом Саду у апотеци:

Карла Гросингера

Гавре Плавшића и

Јована Вујића.

250 1-10

Т Р Г О В И Н А ГОТОВОГ МУШКОГ, ЖЕНСКОГ И ДЕЧИЈЕГ ОДЕЛА СТЕВАНА Ј. КАПАМАЦИЈЕ НОВИ САД, главна улица бр 25.

Јављам поштованој публици у месту и на страни, да сам од данас увео мушких штофова у мустрама за одело, те примам по нарудби да зготовим мушка одела. Штофови су из првих и најбољих творница, а све поручбе се у Бечу зготовљавају.

С поштовањем

СТЕВАН Ј. КАПАМАЦИЈА

главна улица број 25.

253 1-3

Начело: За сваки комад сапуна са именом „Schicht“ јамчи се, да је чист и слободан од сваких рђавих саставних делова.

ШИХТ-САПУН

(са знаком „Јелена“ или „Кључа“)

је најбољи и у употреби најјефтинији за свако рубље и за сваки могући начин прања.

Јамчевина: 25.000 круна плаћа фирма Георг

Шихт у Аусигу свакоме, који може доказати, да сапун са именом „Шихт“ имаде у себи ма какве шкoдљиве материје.

597 15-20

ЖИВНОСТЕНСКА БАНКА

Wien, I., Herrengasse Nr. 12.

Уплаћен акцијски капитал К 20.000.000
Резерви и осигуравајући фондови преко . . . К 9.000.000
ЦЕНТРАЛНИ ЗАВОД Основан
у ПРАГУ 1868. Г.

Филијале у Врну, Пазену, Будвајцу, Пардубици, Табору, Иглави, Морав Острву и Кракову.

Орпекша штампарија дра Световара Милетића у Новом Саду.